

Organització Constitucional de l'Estat

Codi: 102299

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500786 Dret	FB	1	1

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: José Carlos Remotti Carbonell

Correu electrònic: JoseCarlos.Remotti@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Joan Lluís Pérez Francesch

María Jesús García Morales

José Carlos Remotti Carbonell

Abel del Carmelo Andrade Ortiz

José Algarrada Mengual

Jorge Pedemonte Marino

Ricard Brotat Jubert

Mercè Sales Jordi

Prerequisits

L'assignatura Organització Constitucional de l'Estat no requereix d'uns coneixements o requisits previs al tractar-se d'una assignatura de primer curs del Grau de Dret, però es recomanable repassar coneixements adquirits al Batxillerat relacionats amb les matèries històriques, polítiques, jurídiques o d'actualitat desenvolupades a l'àmbit de les Ciències Socials.

Objectius

L'assignatura Organització Constitucional de l'Estat que s'imparteix al primer semestre del primer any del Grau de Dret, té el caràcter de bàsica/obligatòria. Es tracta d'una assignatura que contribueix a la formació integral de l'estudiant al permetre-li conèixer, analitzar, valorar l'organització, estructura, composició, límits, controls, funcions, funcionament i relacions dels diferents òrgans, institucions i poders públics. A tals efectes l'assignatura s'ha estructurat en dues grans parts que són detallades posteriorment en el programa de l'assignatura.

A manera de resum es pot assenyalar que en la primera part, s'abordarà de forma introductòria a l'Estat (sorgiment, causes, evolució fins i funcions); per a després estudiar la Constitució com marc normatiu de

convivència democràtic i la determinació per ella dels principis estructurals de l'Estat com Social i Democràtic de Dret, amb una configuració territorial d'Estat Autònic i plenament integrat en la Unió Europea.

En la segona part, sota l'epígraf els òrgans constitucionals, s'abordarà l'estudi de l'organització, estructura, composició, límits, controls, funcions i funcionament i relacions dels diferents òrgans, institucions i poders públics dintre dels quals destaquem a la Prefectura de l'Estat, les Corts Generals, el Govern, les relacions entre les Corts i el Govern, el Poder Judicial i el Tribunal Constitucional. Tot això estudiat desde la consideració de l'Estat com una entitat constitucional complexa que es projecta en els diferents àmbits autonòmic, estatal i europeu.

Des de la perspectiva formativa, Organització Constitucional de l'Estat pretén de l'estudiant l'assoliment de diversos objectius entre els quals destaquen particularment:

- Identificar, conèixer i aplicar els principis bàsics, estructurals i generals del sistema constitucional i jurídic.
- Definir els fonaments constitucionals de l'organització institucional de l'Estat.

Competències

- Defensar i promoure els valors essencials de l'estat social i democràtic de dret.
- Demostrar que es comprenen i es coneixen les principals institucions polítiques i privades en la seva gènesi i en el seu conjunt amb els seus respectius.
- Demostrar que es té una consciència crítica en l'anàlisi de l'ordenament jurídic i el desenvolupament de la dialèctica jurídica.
- Gestionar informació de manera eficient: poder assimilar un volum de dades considerable en un tems limitat.
- Gestionar recursos bibliogràfics i documentals: bases de dades, navegació, etc.
- Identificar, conèixer i aplicar els principis bàsics i generals de l'ordenament jurídic.
- Integrar la importància del dret com a sistema regulador de les relacions socials.
- Redactar i formalitzar treballs, informes, escrits i dictàmens.
- Utilitzar diferents tecnologies de la informació i la comunicació.

Resultats d'aprenentatge

1. Comprendre críticament els pressupòsits i els fonaments constitucionals de l'organització institucional.
2. Comprendre la necessitat pròpia de qualsevol societat de dotar-se d'una determinada organització política que garanteixi una mínima convivència.
3. Conèixer la funció desenvolupada pels valors superiors de l'ordenament com a clàusules d'obertura i tancament del sistema polític i jurídic.
4. Defensar el rol que tenen els valors superiors en la configuració i el funcionament dels poders públics.
5. Definir els fonaments constitucionals de l'organització institucional de l'estat, en els seus àmbits local, autonòmic, estatal i europeu.
6. Definir l'estructura i la funció de la Constitució, els valors i els principis constitucionals, la seva eficàcia normativa, així com els continguts de l'estat social i democràtic de dret.
7. Definir les funcions que ha desenvolupat, i que desenvolupa, l'estat avui dia.
8. Descriure els orígens de l'estat, les seves característiques diferenciadores d'altres formes d'organització política, les diferents formes que pot assumir l'estat i les diverses funcions que desenvolupa.
9. Descriure l'evolució de l'estat fins al moment actual.
10. Descriure la funció desenvolupada per la Constitució com a marc de convivència democràtic.
11. Diferenciar la posició jurídica dels valors, els principis i les regles constitucionals.
12. Explicar la configuració de l'estat com social i democràtic de dret i el que això implica en la transformació de l'estat.
13. Explicar que no és cert que qualsevol organització política d'una societat impliqui l'existència d'un estat.
14. Exposar el funcionament dels diferents poders i institucions públics des del prisma jurídic democràtic constitucional.

15. Gestionar informació de manera eficient: poder assimilar un volum de dades considerable en un tems limitat.
16. Gestionar recursos bibliogràfics i documentals: bases de dades, navegació, etc.
17. Identificar i descriure les regles constitucionals sobre l'estructura, la composició, els límits, els controls, les funcions i el funcionament democràtic dels diferents òrgans, institucions i poders públics tant d'ordre estatal com d'ordre territorial autonòmic.
18. Identificar la funció constitucional desenvolupada per cada un dels poders públics en els diferents àmbits.
19. Identificar quins són els elements que configuren l'estat i quins són els que el diferencien d'altres organitzacions polítiques de la societat.
20. Integrar, en qualsevol anàlisi que es faci, la complexitat institucional i jurídica des d'una perspectiva autonòmica, estatal i europea.
21. Interpretar la complexitat juridicoinstitucional que integra òrgans de caràcter local, autonòmic, estatal i europeu que s'interrelacionen i s'autolimiten.
22. Interpretar les regles de relació, separació i cooperació entre els diferents poders i institucions en els diversos àmbits, autonòmic, estatal i europeu.
23. Redactar i formalitzar treballs, informes, escrits i dictàmens.
24. Utilitzar diferents tecnologies de la informació i la comunicació.
25. Utilitzar una metodologia d'anàlisi reflexiva i crítica des d'una perspectiva juridicoconstitucional.
26. Valorar críticament el futur de l'estat com a forma d'organització de la societat.
27. Valorar la democràcia, els valors constitucionals i els drets fonamentals com a fonament de l'ordre jurídic i polític.

Continguts

Part primera. - Principis constitucionals

Tema 1 . L'Estat

Els orígens històrics de l'Estat i els fonaments teòrics de l'Estat liberal-democràtic.- L'Estat com a forma d'organització política.- Els elements de l'Estat

Tema 2. - Constitucionalisme i Constitució

Origen i evolució del constitucionalisme: de l'Estat liberal a l'Estat democràtic i social.- Concepte i tipologies de Constitució.- El Poder Constituent

Tema 3. Marc històric de la Constitució espanyola.

El constitucionalisme històric espanyol.- La transició política i el procés constituent.- El significat de la Constitució de 1978: influències comparades.

Tema 4. Els principis estructurals de la Constitució

La forma d'Estat: l'Estat Social i democràtic de Dret.- L'organització territorial: l'Estat de les autonomies.- Implicacions constitucionals de la integració en la Unió Europea.

Part segona. Els òrgans constitucionals

Tema 5 . La Corona

La monarquia parlamentària com a forma de govern.- Legitimitat democràtica de la Corona.- L'estatut jurídic de la Corona.- Les funcions del Rei.

Tema 6 . L'Estat democràtic i la participació política

Democràcia representativa i directa.- Els partits polítics.- El mandat representatiu i el dret electoral.- La formes de democràcia directa: el referèndum.

Tema 7. Les Corts Generals

L'estructura bicameral: la composició del Congrés i del Senat.- L'autonomia parlamentària i el Reglament parlamentari.- L'estatut dels parlamentaris.- L'organització i el funcionament de les cambres.- Les funcions: legislativa, pressupostària i de control i d'impuls del govern.-

Tema 8. El Govern

El poder executiu i el Govern.- El Govern com òrgan constitucional i les seves funcions.- El Govern i l'Administració Pública.- Les relacions entre les Corts Generals i el Govern: la relació de confiança, responsabilitat política i control parlamentari.- La dissolució de les cambres.

Tema 9. El Poder Judicial.

La jurisdicció i la resolució de conflictes.- El poder judicial com òrgan.- El poder judicial com funció: la potestat jurisdiccional.- El govern de la Justícia: el Consell General del Poder Judicial.

Tema 10. El Tribunal Constitucional

Composició, organització i funcionament del Tribunal Constitucional.- Les funcions del Tribunal Constitucional.- Els conflictes entre òrgans constitucionals de l'Estat.

Metodologia

El procés d'aprenentatge se centra en el treball de l'estudiant, qui aprèn treballant individual i grupalment, sent la missió del professorat ajudar-lo en aquesta tasca subministrant-li informació i mostrant-li les tècniques i les fonts on es pot aconseguir.

El desenvolupament de la docència de l'assignatura i de la formació de l'estudiant es basa en les següents activitats:

1. Activitats dirigides:

1.1. Classes magistrals: on els estudiants adquireix a través de la transmissió de coneixements del professor / professora les bases conceptuals de la matèria i senta el marc jurídic normatiu i jurisprudencial.

1.2. Classes de seminari: com a espai d'aprenentatge on els estudiants assumeixen un rol preferentment actiu per a, juntament amb el professor / professora, analitzar i interpretar preguntes, qüestions o casos prèviament elaborats a fi de desenvolupar i consolidar el contingut essencial explicat en les classes teòriques.

2. Activitats supervisades: Es tracta d'activitats que els estudiants desenvoluparan en aula, amb la supervisió i suport del professor / professora. Es tracta de la solució d'algun supòsit pràctic en aula, elaboració d'algunes fitxes de sentències i / o normativa o bé de la realització d'esquemes o escrits de redacció desenvolupada d'alguns epígrafs de l'assignatura o de lectures complementàries de monografies o articles doctrinals.

3. Activitats autònomes: es tracta d'activitats en les quals l'estudiant s'organitza el temps i esforç de manera autònoma sigui de manera individual o grupal .

3.1 Estudi de l'assignatura.

3.2 Elaboració de documents d'activitats pràctiques: que seran lliurades i analitzades a l'aula. Es tracta de casos pràctics proposats amb antelació suficient pel professor o bé de l'elaboració de recensions crítica de llibres i lectures o fitxes de jurisprudència, normativa o de pel·lícules.

3.3 Cerca de bibliografia, jurisprudència i materials per a la resolució dels casos pràctics, complementar les qüestions teòriques

3.4. Elaboració de treballs de curs, informes, etc.

La docència de l'assignatura serà mixta: Les classes magistrals seran virtuals i els seminaris/pràctiques d'aula seran presencials.

L'assistència als seminaris, excepte en cas de causa justificada, serà obligatòria per als estudiants

La metodologia docent i l'avaluació podran experimentar alguna modificació en funció de les circumstàncies i especialment de les restriccions a la presencialitat que estableixin les autoritats sanitàries.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	18,5	0,74	1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 19, 20, 21, 25, 26, 27
Discussió i resolució de pràctiques, comentaris de textos, debats i seminaris	22,5	0,9	1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 23, 25, 26, 27
Seminaris	4	0,16	1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27
Tipus: Autònomes			
Estudi. Redacció de treballs. Lectura de textos. Cerca de documents i bibliografia. Elaboració de recensions, crítica de llibres i lectures o fitxes de jurisprudència, normativa o de pel·lícules.	65	2,6	1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27

Avaluació

Les competències d'aquestes matèries podran ser avaluades mitjançant: (1) exàmens; (2) l'elaboració de treballs la presentació dels quals podrà ser oral o per escrit a criteri del professor; (3) resolució de casos pràctics (4) Elaboració de recensions, crítica de llibres i lectures o fitxes de jurisprudència, normativa o de pel·lícules i (5) participació en classe.

El sistema d'avaluació tindrà en compte:

- Les proves escrites (exàmens) podran arribar, en conjunt, com a màxim fins al 50% de la nota final. Entre elles, es farà un examen final de tota l'assignatura per a comprovar l'adquisició global de les competències, habilitats i coneixements. Podrà haver-hi examen parcial. No es podrà superar l'assignatura mitjançant una única prova global.
- La realització de casos pràctics (informes, ressenyes, escrits jurídics, dictàmens...) individuals o en grup podrán tenir un pes global entre el 20% i el 40%.
- La realització individual o grupal de treballs sobre un tema objecte de l'assignatura o relacionat amb ella assignat pel professor o professora (i la possible presentació pública) podrán tenir un pes global entre el 10% i el 30%.
- L'assistència i participació en classe. Es tracta de participació activa al llarg de l'assignatura, de qualitat, jurídicament fonamentada, adequada i pertinent als temes tractats, i diferent a la realitzada en les classes pràctiques. Podrà tenir un pes global entre el 0 i el 10%.
- Elaboració de recensions, crítica de llibres i lectures o fitxes de jurisprudència, normativa o de pel·lícules. Podrà tenir un pes global entre el 0 i el 10%.

El professor coordinador de cada grup a l'inici del curs presentarà el programade l'assignatura previst en aquesta guia, indicant els temes que es tocaran. Així també presentarà el cronograma d'activitats docents i pràctiques, i concretarà el sistema d'avaluació continuada i fixarà el percentatge assignat a cadascuna de les activitats seleccionades, així com el sistema de reavaluació de les activitats suspeses. La reavaluació només podrà realitzar-se si l'alumne ha seguit l'avaluació continuada. Tals indicacions seran exposades al campus virtual /Moodle.

Un alumne que copii o intenti copiar a un examen tindrà un 0 en l'examen. Un alumne que presenti una pràctica en el que hi hagi plagi obtindrà un 0 i rebrà una advertència. En cas de reiteració de la conducta, l'alumne suspensarà l'assignatura.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Elaboració de recensions, crítica de llibres, monogràfiques o control de lectures, Fitxes de jurisprudència, legislació o de vídeos o pel·lícules. realitzades de manera individual o grupal	0-10%	7	0,28	1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 23, 25, 26, 27
Participació activa i qualitat de les intervencions en els debats i discussions diferent a la realitzada en els seminaris /pràctiques	0-10%	4	0,16	1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 19, 20, 21, 25, 26, 27
Prova escrita Examen Final	0-50%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27
Prova escrita Examen Parcial (opcional a criterio del profesorado de cada grupo)	0-25%	2	0,08	1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27
Realització de Treball individual o grupal sobre un tema objecte de l'assignatura o relacionat amb ella assignat pel professor o professora (i la possible presentació pública)	10-30%	10	0,4	1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27
Realització de pràctiques individuals o en grup: Avaluació continuada	20-40%	15	0,6	1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27

Bibliografia

Bibliografia i materials

A) Manuals de referència:

- * ARAGÓN REYES, Manuel. (ed.) *Temas básicos de Derecho Constitucional*, Civitas, Madrid.
- * APARICIO PÉREZ, Miguel Angel. (dir.)- BARCELÓ, M., *Manual de Derecho Constitucional*, Atelier, Barcelona.
- * BALAGUER CALLEJÓN, Francisco (y otros) *Derecho Constitucional*, 2 vols., Tecnos. Madrid.
- * CASTELLÀ, Josep María (ed.): *Derecho constitucional básico*, Hygens, Barcelona.
- * FOSSAS, E.- PÉREZ FRANCESC, Joan Lluís *Lliçons de Dret Constitucional*, Proa, Barcelona.
- * LÓPEZ GUERRA, Luis, ESPÍN, Eduardo, (y otros), *Derecho Constitucional*, Tiant lo Blanch, Valencia, vol 1 y vol II
- * MOLAS, Isidre. *Derecho Constitucional*, Tecnos. Madrid.
- * PÉREZ ROYO, Javier. *Curso de Derecho Constitucional*, Marcial Pons, Madrid.

B) Textos Legals:

- * ALBERTÍ, Enoch - GONZALEZ, Markus. *Leyes políticas del Estado*, Civitas, Madrid.

C) Comentaris a la Constitució

- * CASAS BAAMONDE, María Emilia- RODRIGUEZ-PIÑERO, Manuel. *Comentarios a la Constitución*, Wolkers Kluwer, 2008
- * GARRIDO FALLA, Francisco (dir.) *Comentarios a la Constitución*. Civitas, Madrid.
- * ALZAGA VILLAAMIL, Oscar. *Comentarios a la Constitución Española* Edersa, Madrid.

Enllaços web

<http://www.der.uva.es/constitucional/verdugo/matriz.htm> Materials de Dret Constitucional.

<http://www.iustel.com> Informació normativa, jurisprudencial i doctrinal.

www.westlaw.es. Base de dades westlaw.